

А. С. Мовсисян,
доктор філософії (к. е. н.)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6745-4072>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.23.74

ПРОЦЕСИ ПАРАЛЕЛЬНОЇ РЕГІОНАЛІЗАЦІЇ ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В РАМКАХ СВІТОВОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ

A. Movsesyan,
Doctor of Philosophy

PROCESSES OF PARALLEL REGIONALIZATION AND GLOBALIZATION
WITHIN THE GLOBAL PHARMACEUTICAL MARKET

У статті розглянуто особливості та взаємодію процесів глобалізації та регіоналізації у світовій фармацевтичній галузі, які, попри протилежний характер, паралельно впливають на динаміку та розвиток ринку. Глобалізація створює можливості для швидкого обміну знаннями, інноваціями та технологіями між країнами, сприяє уніфікації стандартів якості та доступу до інноваційних лікарських засобів. Водночас регіоналізація відповідає за адаптацію міжнародних стандартів до специфічних умов локальних ринків, враховуючи їхні культурні, економічні та регуляторні особливості. Досліджено основні виклики, що виникають у зв'язку з взаємодією цих процесів, зокрема різницю в регуляторних вимогах, неоднорідність доступу до лікарських засобів та проблему цінової політики. У статті проведено аналіз стратегій, які використовують фармацевтичні компанії для інтеграції на регіональних ринках, і водночас збереження глобальних стандартів якості та конкурентоспроможності. Особлива увага приділена питанням інноваційного розвитку, підтримки досліджень і розробок, а також ролі міжнародних організацій у гармонізації регуляторних політик. Результати дослідження сприяють кращому розумінню впливу глобальних і регіональних процесів на сучасну фармацевтичну галузь і можуть бути використані для розробки рекомендацій щодо ефективної адаптації міжнародних фармацевтичних компаній до вимог різних ринків.

The article explores the unique characteristics and interactions of globalization and regionalization processes in the global pharmaceutical industry, highlighting how these parallel but opposing forces influence the market's dynamics and development. Globalization fosters rapid knowledge exchange, innovation, and technology sharing between countries, facilitating the unification of quality standards and enhancing access to innovative medicines worldwide. Simultaneously, regionalization addresses the need to adapt international standards to the specific conditions of local markets, considering their distinct cultural, economic, and regulatory features. This study investigates the main challenges arising from the interaction of these processes, including regulatory discrepancies, uneven access to pharmaceuticals, and pricing policy issues. The article analyzes the strategies that pharmaceutical companies employ to integrate into regional markets while maintaining global standards of quality

and competitiveness. Particular attention is given to the role of regional regulatory frameworks and their impact on the availability and affordability of pharmaceutical products across various regions. Furthermore, the research addresses the significant role of international organizations in harmonizing regulatory policies and supporting equitable access to medicines. The paper also examines the implications of globalization and regionalization on innovation, specifically focusing on the development of research and development (R&D) efforts within the pharmaceutical industry. By examining case studies and current trends, the study highlights how global pharmaceutical companies are adapting their strategies to remain competitive in a multi-regional environment. The findings contribute to a deeper understanding of how global and regional processes shape the pharmaceutical industry today and offer insights into developing effective policies for the sustainable adaptation of multinational pharmaceutical companies to diverse market requirements. These insights are intended to aid pharmaceutical companies, policymakers, and researchers in addressing the complexities of a globalized yet regionally nuanced pharmaceutical landscape, promoting a balanced approach that combines the advantages of globalization with the practical needs of regional adaptation.

Ключові слова: фармацевтичний ринок, фармацевтика, глобалізація, регіоналізація, сфера охорони здоров'я.

Key words: pharmaceutical market, pharma, globalization, regionalization, healthcare.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасний світовий фармацевтичний ринок стикається з парадоксальною ситуацією, коли процеси глобалізації та регіоналізації розвиваються паралельно і, на перший погляд, суперечать один одному. З одного боку, глобалізація сприяє уніфікації стандартів якості, розвитку інновацій, міжнародному обміну знаннями та швидкому поширенню нових медичних технологій. Це відкриває можливості для міжнародних фармацевтичних компаній розширювати свою присутність на глобальному рівні, забезпечуючи пацієнтів доступом до новітніх лікарських засобів незалежно від місця їхнього проживання.

З іншого боку, регіоналізація зумовлює необхідність адаптації до локальних особливостей ринку, таких як економічні, культурні та регуляторні відмінності. Наприклад, законодавчі та регуляторні вимоги можуть значно відрізнятися залежно від країни або регіону, що створює перепони для впровадження єдиних стандартів та ускладнює процес ліцензування нових препаратів. Внаслідок цього національні регуляторні органи часто встановлюють обмеження, які впливають на доступність та вартість лікарських засобів для населення.

Основна проблема полягає у необхідності знайти баланс між глобальними і регіональними підходами у фармацевтичній галузі. Міжнародним компаніям необхідно враховувати не лише глобальні стандарти якості, але й особливості локальних ринків, щоб ефективно адаптувати свої стратегії до різних регіонів. При цьому виникає ряд питань: як поєднати процеси глобалізації

та регіоналізації без шкоди для інноваційного розвитку та доступності медичних послуг? Які інструменти можуть допомогти гармонізувати регуляторні політики різних країн? Яким чином міжнародні організації можуть підтримати рівний доступ до ліків, враховуючи регіональні відмінності?

Це дослідження спрямоване на розгляд цих питань та розробку рекомендацій, які сприятимуть ефективній взаємодії процесів глобалізації та регіоналізації на світовому фармацевтичному ринку, забезпечуючи баланс між потребами глобального розвитку та регіональних пріоритетів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Тема паралельних процесів глобалізації та регіоналізації у фармацевтичній індустрії залишається недостатньо висвітленою та дослідженою як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями. Матеріали, використані в цій науковій статті, включають аналітичні та статистичні звіти Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), Управління з контролю за продуктами і ліками США (FDA), Європейського агентства з лікарських засобів (EMA) та інших профільних організацій у сфері охорони здоров'я.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є дослідження та аналіз взаємодії процесів глобалізації та регіоналізації в світовій фармацевтичній галузі для виявлення їхнього впливу на доступність, якість та інноваційний розвиток лікарських засобів у різних регіонах світу

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасному фармацевтичному ринку глобалізація та регіоналізація відіграють ключові, хоча й різні, ролі, формуючи галузь на всіх рівнях — від виробництва до споживання лікарських засобів. Кожен із цих процесів має як переваги, так і виклики, які взаємно доповнюють один одного, створюючи умови для збалансованого розвитку світового фармацевтичного ринку.

Глобалізація в фармацевтичній галузі охоплює кілька ключових аспектів:

— Глобалізація сприяє створенню єдиних стандартів якості, що дозволяє знижувати ризики та забезпечувати високий рівень безпеки лікарських засобів незалежно від місця їхнього виробництва. Це особливо важливо для міжнародних компаній, які мають відповідати глобальним вимогам щодо якості продукції.

— Завдяки глобалізації новітні препарати можуть швидко поширюватися між країнами, забезпечуючи пацієнтам доступ до сучасних методів лікування. Глобальні фармацевтичні компанії мають можливість розвивати дослідження та інновації у різних кутках світу, спираючись на міжнародний ринок і значний обсяг інвестицій.

— Глобальні ланцюги постачання дозволяють оптимізувати виробництво та знизити витрати. Це робить ліки доступнішими для населення, особливо в країнах з нижчим рівнем доходу.

— Глобалізація сприяє підвищенню конкуренції серед виробників ліків, що стимулює зниження цін і підвищення якості продукції, але також створює значний тиск на локальних виробників.

Регіоналізація набуває значення через різноманітні економічні, культурні та регуляторні особливості, які впливають на розвиток фармацевтичної галузі:

— Регіоналізація дозволяє фармацевтичним компаніям краще враховувати специфіку місцевих ринків — від рівня доходів населення до культурних особливостей і традицій лікування. Це важливо для ефективного маркетингу та адаптації продуктів до потреб місцевих споживачів.

— Регіоналізація враховує унікальні вимоги регуляторних органів у кожній країні чи регіоні, що може ускладнювати вихід на ринок. Однак адаптація до місцевих норм сприяє зміцненню довіри з боку споживачів та регуляторів і захищає інтереси локальних виробників.

— Уряди часто підтримують національних виробників, що сприяє розвитку місцевих фармацевтичних компаній та захисту внутрішнього ринку від впливу іноземних корпорацій.

— Деякі регіони розвивають власні дослідження та розробки, стимулюючи локальні інновації, які краще враховують потреби регіону. Це сприяє появі унікальних рішень для лікування захворювань, поширених саме в певних регіонах.

Глобалізація та регіоналізація надають фармацевтичним компаніям різні можливості для розвитку. Проте основним викликом є необхідність збалансувати ці процеси для ефективного функціонування на світовому ринку. Міжнародним компаніям важливо дотримуватися глобальних стандартів якості та безпеки, одночасно адаптуючи свою продукцію до регіональних потреб і вимог. Регіональні підходи можуть бути корисни-

ми для розв'язання проблем локальних ринків, тоді як глобальні стратегії підтримують інноваційність і розвиток фармацевтичного сектору загалом.

Глобалізація і регіоналізація не є взаємовиключними процесами. Вони доповнюють один одного, створюючи можливості для зростання, інновацій та адаптації фармацевтичної галузі до умов сучасного світу. Обидва процеси мають свої специфічні риси та вплив на розвиток галузі, які можна простежити через такі ключові тенденції:

1. Зростання глобальної стандартизації якості та безпеки. У зв'язку зі збільшенням обсягів міжнародної торгівлі лікарськими засобами, світова фармацевтична галузь активно впроваджує єдині стандарти якості та безпеки, затверджені такими міжнародними організаціями, як ВООЗ, FDA та ЕМА [1]. Це сприяє поліпшенню якості продукції та забезпечує захист прав споживачів, незалежно від країни виробництва.

2. Активне поширення інновацій та технологій. Завдяки глобалізації відбувається швидке поширення новітніх технологій та інноваційних методів лікування між країнами [2]. Глобальні фармацевтичні компанії можуть проводити наукові дослідження та розробки (R&D) у різних країнах, що сприяє створенню інноваційних продуктів, доступних для більшого числа пацієнтів у світі.

3. Локалізація виробництва в регіонах. У відповідь на регіональні регуляторні вимоги та економічні чинники, компанії дедалі частіше локалізують виробництво, відкриваючи нові заводи та виробничі потужності в різних країнах. Це дозволяє краще відповідати локальним потребам, скоротити час доставки та знизити логістичні витрати [3].

4. Зміцнення регіональних ринків і підтримка локальних виробників. Багато урядів, особливо в країнах, що розвиваються, стимулюють розвиток власного фармацевтичного виробництва з метою зменшення залежності від імпорту. Це сприяє зміцненню регіональних виробників, підтримує локальну економіку та забезпечує стабільне постачання основних лікарських засобів [4].

5. Різноманітність регуляторних вимог і адаптація до них. Регіоналізація супроводжується зростанням кількості локальних регуляторних вимог, які відрізняються залежно від країни чи регіону. Фармацевтичні компанії змушені адаптуватися до цих вимог, що ускладнює вихід на нові ринки, але водночас сприяє підвищенню якості продукції відповідно до місцевих стандартів [5].

6. Підвищення доступності генериків. Однією з важливих тенденцій є розвиток ринку генериків, які виробляються регіональними компаніями за меншими цінами після закінчення патентного захисту на оригінальні препарати. Це робить медичні препарати доступнішими для ширшої аудиторії, особливо в країнах з низьким та середнім рівнем доходу [6].

7. Поява регіональних дослідницьких центрів і зміцнення R&D інфраструктури. Щоб краще відповідати регіональним потребам, фармацевтичні компанії активно інвестують у створення дослідницьких центрів у різних регіонах світу [7]. Це дозволяє не тільки адаптувати ліки до специфічних захворювань, поширених у певних регіонах, але й сприяє загальному зростанню інновацій у місцевих умовах.

Таблиця 1. Стратегії фармацевтичних компаній для входження на регіональні ринки

Назва	Приклад та ціль стратегії
Локалізація виробництва та створення регіональних виробничих потужностей	Приклад: Компанія Pfizer створює виробничі потужності в країнах із великим попитом на її продукцію, зокрема в Індії та Китаї. Це зменшує витрати на логістику, скорочує терміни доставки та відповідає локальним регуляторним вимогам [9]. Ціль: Знизити витрати на доставку та забезпечити відповідність регіональним стандартам якості та безпеки.
Партнерство з місцевими компаніями	Приклад: Novartis у Латинській Америці та Африці укладає угоди з місцевими виробниками для спільного виробництва та маркетингу своїх препаратів. Це сприяє швидшому виходу на ринок та підвищує довіру з боку споживачів і регуляторних органів [10]. Ціль: Скоротити час виходу на нові ринки, розвинути локальну інфраструктуру та отримати регіональний досвід через місцевих партнерів.
Адаптація портфеля продуктів до місцевих потреб	Приклад: GlaxoSmithKline (GSK) у країнах Азії пропонує ширший асортимент вакцин і препаратів для лікування захворювань, які є більш поширеними у цьому регіоні (наприклад, проти тропічних хвороб) [11]. Ціль: Забезпечити локалізоване рішення, що відповідає конкретним медичним потребам регіону
Зниження цін та доступність генериків	Приклад: Merck та інші компанії знижують ціни на свої препарати в Африці та Південній Азії або пропонують генеричні версії для забезпечення доступності ліків для населення з низьким рівнем доходу [12]. Ціль: Забезпечити доступність лікарських засобів для ширшого кола населення, підвищуючи соціальну відповідальність та лояльність до бренду
Інвестиції у локальні дослідницькі центри та R&D інфраструктуру	Приклад: Sanofi відкрила кілька науково-дослідницьких центрів у Бразилії та Китаї, щоб адаптувати свої продукти до потреб місцевого населення та підтримати інновації у специфічних регіонах [13]. Ціль: Розвивати інноваційні рішення для локальних ринків, беручи до уваги специфічні захворювання та медичні виклики конкретних регіонів
Створення локальних представництв та розвиток маркетингових стратегій	Приклад: Johnson & Johnson активно адаптує свої маркетингові стратегії до культурних та економічних умов різних країн, залучаючи місцевих спеціалістів для просування продукції [14]. Ціль: Побудувати довіру до бренду через локальні офіси та залучити місцевих експертів для просування продукції та створення індивідуалізованих маркетингових кампаній
Використання технологій для локальної адаптації	Приклад: Roche в Індії використовує телемедичні платформи для надання консультацій та підтримки пацієнтів у віддалених районах, де доступ до медичних закладів є обмеженим [15]. Ціль: Підвищити доступ до медичних послуг і ліків у регіонах з низькою медичною інфраструктурою, забезпечуючи інноваційні підходи до взаємодії з пацієнтами
Гармонізація регуляторних стандартів та дотримання локальних вимог	Приклад: Eli Lilly адаптує свої протоколи клінічних досліджень до вимог різних регіонів для швидшої сертифікації препаратів і відповідності регуляторним нормам [16]. Ціль: Забезпечити відповідність продукції вимогам місцевих регуляторів та зменшити час, необхідний для виходу на ринок
Впровадження соціальних програм	Приклад: GlaxoSmithKline у країнах Африки реалізує програми боротьби з малярією та СНІДом, пропонуючи свої препарати за зниженими цінами або безкоштовно [11]. Ціль: Покращити імідж компанії та підвищити лояльність місцевого населення через соціальні проекти, спрямовані на вирішення важливих медичних проблем регіону
Локалізація кадрових ресурсів та навчання місцевих спеціалістів	Приклад: AstraZeneca активно залучає місцеві кадри для управління регіональними підрозділами та проводить навчання для підвищення кваліфікації місцевих спеціалістів [17]. Ціль: Забезпечити ефективне управління регіональними офісами, враховуючи специфіку ринку, а також підтримати професійний розвиток у країні

Джерело: узагальнено автором на основі [9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17].

8. Розвиток партнерських відносин між регіонами. В умовах глобалізації багато компаній та урядів розвивають партнерські відносини з метою спільного виробництва, проведення досліджень або розробки нових лікарських засобів [8]. Це сприяє більшій доступності інновацій та збільшенню інвестицій у регіональні фармацевтичні ринки.

9. Акцент на етичні та соціальні аспекти. Зростає вимога щодо етичної відповідальності глобальних компаній на регіональних ринках. Особливо це стосується цінової доступності ліків, екологічних стандартів вироб-

ництва та прозорості діяльності. Пацієнти та регуляторні органи очікують, що компанії будуть враховувати соціальні аспекти, такі як доступність препаратів для соціально незахищених груп.

10. Зростання регіональних альянсів і блоків. Уряди різних країн об'єднуються у регіональні альянси для гармонізації регуляторних стандартів і підвищення власної конкурентоспроможності на міжнародній арені. Прикладом можуть бути ЄС, АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії), РСАДПЗ (Рада співробітництва арабських держав Перської затоки) та інші об'єднання,

**Таблиця 2. Переваги і недоліки глобалізації
в контексті фармацевтичної галузі**

Переваги	1. Доступ до інноваційних препаратів. Глобалізація прискорює обмін новітніми медичними розробками між країнами, що дозволяє пацієнтам у різних регіонах швидше отримувати доступ до інноваційних лікарських засобів та технологій. 2. Уніфікація стандартів якості. Завдяки глобальним стандартам (наприклад, ВООЗ, FDA) забезпечується висока якість і безпека лікарських засобів незалежно від країни їх виробництва. Це підвищує рівень довіри до продукції та полегшує вихід компаній на міжнародні ринки. 3. Зменшення витрат на виробництво. Глобалізація дозволяє фармацевтичним компаніям створювати глобальні ланцюги постачання та розташовувати виробництво в країнах із меншими витратами на робочу силу, що знижує загальну собівартість продукції. 4. Розширення ринків збуту. Вихід на нові міжнародні ринки відкриває для фармацевтичних компаній можливості збільшення обсягів продажів та підвищення рентабельності. 5. Ширша конкуренція та підвищення якості. Збільшення конкуренції на глобальному ринку стимулює компанії до поліпшення якості продукції та зниження цін, що позитивно позначається на кінцевих споживачах.
Недоліки	1. Залежність від міжнародних ланцюгів постачання. Глобальні ланцюги постачання можуть бути вразливими до політичних чи економічних криз, природних катастроф, або пандемій, що призводить до збоїв у постачанні критично важливих ліків. 2. Ціновий тиск і витіснення місцевих виробників. Великі міжнародні компанії можуть пропонувати продукцію за нижчими цінами, що створює значний тиск на місцевих виробників і ускладнює їхню конкурентоспроможність. 3. Регуляторні бар'єри. Хоча глобалізація сприяє уніфікації стандартів, різні країни все ще мають свої унікальні регуляторні вимоги, що ускладнює вихід на окремі ринки та збільшує витрати на адаптацію. 4. Відтік наукових кадрів. Тенденція до концентрації науково-дослідних центрів у розвинених країнах може призводити до відтоку висококваліфікованих кадрів з менш розвинених країн. 5. Соціальні та етичні проблеми. Глобальні компанії іноді стикаються з критикою за неетичні підходи до встановлення цін у менш розвинених країнах, що робить деякі ліки малодоступними для населення.

Джерело: узагальнено автором.

які допомагають країнам-учасникам укладати спільні угоди, узгоджувати вимоги до якості та безпеки, а також спрощувати доступ до ринку.

Таким чином, тенденції глобалізації та регіоналізації на фармацевтичному ринку є взаємодоповнюючими, хоча і вимагають від компаній гнучкості та адаптації. Глобалізація відкриває можливості для швидкого поширення інновацій та уніфікації якості, а регіоналізація підтримує локальні особливості та стабільність національних ринків.

Міжнародні фармацевтичні компанії часто стикаються з необхідністю адаптуватися до різних регіональних вимог та умов, щоб ефективно функціонувати в глобальному середовищі. Стратегії, які вони використовують для успішного входження та утримання на регіональних ринках, узагальнені та показані у табл. 1.

Ці стратегії дозволяють міжнародним фармацевтичним компаніям ефективно інтегруватися в регіональні ринки, враховуючи економічні, соціальні та культурні особливості різних регіонів. Це не лише допомагає компаніям розширити присутність на нових ринках, але й підвищує їхню конкурентоспроможність і довіру з боку споживачів та регуляторів.

Глобалізація та регіоналізація мають значний вплив на фармацевтичну галузь, створюючи можливості для розвитку, але й одночасно формуючи виклики. Основні переваги та недоліки кожного з цих процесів у контексті фармацевтики наведені в табл. 2 та 3.

Глобалізація і регіоналізація мають як переваги, так і недоліки для фармацевтичної галузі, і обидва процеси

необхідні для стабільного розвитку сектору. Глобалізація сприяє поширенню інновацій, зниженню вартості виробництва та підвищенню конкуренції, тоді як регіоналізація дозволяє адаптуватися до місцевих умов, підтримувати економічну стабільність регіонів і забезпечувати швидкий доступ до медикаментів. Оптимальним підходом є збалансоване використання обох процесів, що дозволяє максимально ефективно реагувати на виклики сучасного ринку.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Глобалізація та регіоналізація є взаємодоповнюючими процесами, які суттєво впливають на розвиток фармацевтичної галузі. Успішні міжнародні компанії, які адаптують свої стратегії до специфічних умов локальних ринків, можуть забезпечити кращий доступ до інноваційних лікарських засобів, підвищити свою конкурентоспроможність і створити соціальну відповідальність у питаннях доступності медикаментів. Проте глобалізація також створює ризики, такі як залежність від міжнародних ланцюгів постачання та регуляторні бар'єри, які можуть ускладнювати вихід на нові ринки. Отже, для ефективного функціонування в умовах сучасного світового ринку фармацевтичні компанії повинні знайти баланс між перевагами глобалізації та регіоналізації, враховуючи інновації, економічну ефективність, соціальні та етичні аспекти.

**Таблиця 3. Переваги і недоліки регіоналізації
в контексті фармацевтичної галузі**

Переваги	1. Адаптація до місцевих потреб. Регіоналізація дозволяє фармацевтичним компаніям краще враховувати специфічні медичні потреби та особливості кожного регіону, створюючи препарати, адаптовані до локальних захворювань та умов. 2. Зменшення логістичних витрат і скорочення часу доставки. Локалізація виробництва дозволяє знизити витрати на транспортування та швидше доставляти продукцію до кінцевих споживачів. 3. Підтримка місцевих виробників та економіки. Регіональні програми розвитку підтримують місцевих виробників, що сприяє зростанню економіки регіону та створенню робочих місць у фармацевтичній галузі. 4. Менша залежність від глобальних ланцюгів постачання. Локалізоване виробництво знижує ризик збоїв у постачанні через міжнародні кризи або торгові обмеження, забезпечуючи більш стабільний доступ до ліків. 5. Підтримка інновацій у регіонах. Багато регіональних дослідницьких центрів зосереджуються на розробках, орієнтованих на специфічні проблеми місцевих ринків, що стимулює появу унікальних рішень для локальних захворювань.
Недоліки	1. Різноманітність регуляторних вимог. Через відсутність єдиних стандартів у різних регіонах фармацевтичні компанії стикаються з додатковими витратами на адаптацію продукції до вимог кожної країни чи регіону. 2. Обмежений доступ до інноваційних технологій. Регіональні компанії можуть мати менший доступ до новітніх інновацій та технологій, що знижує їхню конкурентоспроможність у порівнянні з глобальними корпораціями. 3. Можливість монополізації ринку. Локальні компанії можуть мати монополічне становище на регіональних ринках, що часто призводить до підвищення цін і зниження якості продукції. 4. Обмеження масштабування та експорту. Регіональні компанії, орієнтовані на внутрішній ринок, можуть мати труднощі з масштабуванням своєї діяльності та виходом на міжнародні ринки, що обмежує їхній ріст і розвиток. 5. Невідповідність глобальним стандартам. У деяких регіонах регуляторні стандарти можуть бути нижчими, ніж міжнародні, що може негативно впливати на якість продукції та викликати недовіру до місцевих виробників з боку міжнародних партнерів.

Джерело: узагальнено автором.

Література:

- World Health Organization, Regulation and Prequalification (2024). URL: <https://www.who.int/teams/regulation-prequalification/regulation-and-safety/regulatory-convergence-networks/harmonization> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- Pharmaceutical Innovation and Access to Medicines (2019). URL: https://health.ec.europa.eu/document/download/d70f8ebb-7d55-4dce-8e84-5ef4f-082353f_en?filename=stamp_11_47_co03_en.pdf&prefLang=it (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- Localization of Pharmaceutical Manufacturing in Middle East and North Africa Region, IQVIA (2022). URL: <https://www.iqvia.com/-/media/iqvia/pdfs/mea/white-paper/localization-of-pharmaceutical-manufacturing-in-middle-east-and-north-africa-region.pdf> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- Local Production for Access to Medical Products, Developing a Framework to Improve Public Health (2024). URL: https://cdn.who.int/media/docs/default-source/medicines/local-production/local_production_policy_brief.pdf?sfvrsn=e4485e87_1&download=true (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- Pezzola, A. та Sweet, C. M. (2016), "Global pharmaceutical regulation: the challenge of integration for developing states", Globalization and Health, vol. 12. URL: <https://globalizationandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12992-016-0208-2#citeas> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- Lavtepatil, S. та Ghosh, S. (2022), "Improving access to medicines by popularising generics: a study of 'India's People's Medicine' scheme in two districts of Maharashtra", BMC Health Services Research. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9107149/> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- Research and development statistics at regional level (2024). URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Research_and_development_statistics_at_regional_level (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- Spanish Pharma's Gateway to MENA: Leveraging Local Partnerships for Market Success (2024). URL: <https://pipharmaintelligence.com/blog/108> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- Pfizer (2024). URL: <https://www.pfizercentreone.com/pfizers-global-manufacturing-network> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- Novartis succeeding in Latin America, but marketplace changes, competition heat up (2009). URL: <https://worldcityweb.com/novartis-succeeding-in-latin-america-but-market-place-changes-competition-heat-up> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- GSK, Annual Report 2023. URL: <https://www.gsk.com/media/11007/annual-report-2023.pdf> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- Merck to Cut Prices on HIV Drugs in Africa (2001). URL: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2001-mar-08-mn-35061-story.html> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).
- Sanofi (2024). URL: <https://www.sanofi.com/en/our-company/social-impact/diversity-equity-and-inclusion-in-and-beyond-the-workplace/a-million-conversations/sanofi-nextgen-scholars/brazil> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).

14. Johson & Johnson's Marketing Strategy Report (2024). URL: <https://aithor.com/essay-examples/johson-johnsons-marketing-strategy-report> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).

15. Roche Pharma India Launches Patient Support App To Help Patients Seamlessly Navigate Their Care Journey (2022). URL: https://assets.roche.com/f/176330/x/1609541aaa/press-release_english_roche-pharma-india-launches-patient-support-app-to-help-patients-seamlessly-navigate-their-care-journey.pdf (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).

16. Eli Lilly and Company 2023 Annual Report. URL: <https://investor.lilly.com/static-files/b5c56281-bc31-48c3-9e63-5e6cd588dff5> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).

17. AstraZeneca (2024). URL: <https://careers.astrazeneca.com/early-talent> (дата звернення: 06 листопада 2024 р.).

References:

1. World Health Organization (2024), "Regulation and Prequalification", available at: <https://www.who.int/teams/regulation-prequalification/regulation-and-safety/regulatory-convergence-networks/harmonization> (Accessed 6 November 2024).

2. OECD (2019), "Pharmaceutical Innovation and Access to Medicines", available at: https://health.ec.europa.eu/document/download/d70f8ebb-7d55-4dce-8e84-5ef4f082353f_en?filename=stamp_11_47_co03_en.pdf&prefLang=it (Accessed 6 November 2024).

3. IQVIA (2022), "Localization of Pharmaceutical Manufacturing in Middle East and North Africa Region", available at: <https://www.iqvia.com/-/media/iqvia/pdfs/mea/white-paper/localization-of-pharmaceutical-manufacturing-in-middle-east-and-north-africa-region.pdf> (Accessed 6 November 2024).

4. WHO (2024), "Local Production for Access to Medical Products, Developing a Framework to Improve Public Health", available at: https://cdn.who.int/media/docs/default-source/medicines/local-production/local_production_policy_brief.pdf?sfvrsn=e4485e87-1&download=true (Accessed 6 November 2024).

5. Pezzola, A. and Sweet, C. M. (2016), "Global pharmaceutical regulation: the challenge of integration for developing states", *Globalization and Health*, vol. 12, available at: <https://globalizationandhealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12992-016-0208-2#citeas> (Accessed 6 November 2024).

6. Lavtepatil, S. and Ghosh, S. (2022), "Improving access to medicines by popularising generics: a study of 'India's People's Medicine' scheme in two districts of Maharashtra", *BMC Health Services Research*, available at: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9107149/> (Accessed 6 November 2024).

7. Eurostat (2024), "Research and development statistics at regional level", available at: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Research_and_development_statistics_at_regional_level (Accessed 6 November 2024).

8. Pi Pharma Intelligence (2024), "Spanish Pharma's Gateway to MENA: Leveraging Local Partnerships for Market Success", available at: <https://pipharmaintelligence.com/blog/108> (Accessed 6 November 2024).

9. Pfizer (2024), available at: <https://www.pfizer-centreone.com/pfizers-global-manufacturing-network> (Accessed 6 November 2024).

10. WorldCity (2009), "Novartis succeeding in Latin America, but marketplace changes, competition heat up", available at: <https://worldcityweb.com/novartis-succeeding-in-latin-america-but-market-place-changes-competition-heat-up> (Accessed 6 November 2024).

11. GSK (2023), "Annual Report", available at: <https://www.gsk.com/media/11007/annual-report-2023.pdf> (Accessed 6 November 2024).

12. Times, L.A. (2001), "Merck to Cut Prices on HIV Drugs in Africa", available at: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2001-mar-08-mn-35061-story.html> (Accessed 6 November 2024).

13. Sanofi (2024), available at: <https://www.sanofi.com/en/our-company/social-impact/diversity-equity-and-inclusion-in-and-beyond-the-workplace/a-million-conversations/sanofi-nextgen-scholars/brazil> (Accessed 6 November 2024).

14. Johson & Johnson's (2024), "Marketing Strategy Report", available at: <https://aithor.com/essay-examples/johson-johnsons-marketing-strategy-report> (Accessed 6 November 2024).

15. Roche (2022), "Roche Pharma India Launches Patient Support App To Help Patients Seamlessly Navigate Their Care Journey", available at: https://assets.roche.com/f/176330/x/1609541aaa/press-release-english_roche-pharma-india-launches-patient-support-app-to-help-patients-seamlessly-navigate-their-care-journey.pdf (Accessed 6 November 2024).

16. Eli Lilly and Company (2023), "Annual Report", available at: <https://investor.lilly.com/static-files/b5c56281-bc31-48c3-9e63-5e6cd588dff5> (Accessed 6 November 2024).

17. AstraZeneca (2024), available at: <https://careers.astrazeneca.com/early-talent> (Accessed 6 November 2024).

Стаття надійшла до редакції 22.11.2024 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

**Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)
Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292**

e-mail: economy_2008@ukr.net

 viber: +38 050 3820663